

Jongerenwerk op school
Raster

School is de plek waar jonge mensen kennis en vaardigheden ontwikkelen, maatschappelijk toegerust worden tot verantwoordelijke burgers en ondersteund worden hun talenten te ontwikkelen.

School is onderdeel van de leefwereld van jongeren. Buiten school leiden jongeren nog een heel eigen leven. Gebeurtenissen, omstandigheden en gedrag thuis, in de buurt, in de digitale wereld en in de vrije tijd werken door in de school en andersom. En jongeren hebben persoonsgebonden eigenschappen die van grote invloed kunnen zijn op hoe zij zich manifesteren of hoe het hun lukt om te voldoen aan de eisen die school en samenleving stellen. Daarmee krijgt school te maken met zaken uit de samenleving of vanuit jongeren die van grote invloed kunnen zijn, maar waar school zelf nauwelijks invloed heeft op de oorzaken. Dat kan gaan om het omgaan met beperkingen in het leer- of concentratievermogen van jongeren, met grensoverschrijdend gedrag, met straatcultuur die de school binnen komt, met de effecten van sociale media op jongeren of met een diversiteit van culturen. Uitdagingen die met de invoering van Passend Onderwijs waarschijnlijk groter worden de komende jaren.

Ook voor de jongeren zelf zijn de verschillende eisen die aan hen gesteld worden op school, thuis, in hun vriendenkring of in de digitale wereld een hele uitdaging. De meeste jongeren vinden daar hun eigen weg wel in. Maar waar het jongeren onvoldoende lukt om aan te haken, dreigt een laag zelfbeeld te ontstaan en lopen zij op lange termijn de kans om uiteindelijk naast de samenleving te komen staan. Met alle risico's van dien (uitsluiting, verslaving, criminaliteit?).

Raster Welzijn heeft door haar jarenlange ervaring met jongeren een goed beeld wat in hen om gaat en wat er nodig is om hen te doen slagen op school en in de samenleving. Wij geven daar in de praktijk invulling aan in ons werk op straat, in accommodaties en op scholen. Altijd vanuit de verbindingen tussen de verschillende leefwerelden van jongeren.

Door het werk van Raster te verbinden met de opgaven van de school, kan Raster de school ondersteunen in haar primaire opdracht. Door de inzet van jongerencoaches kunnen wij bijdragen aan het wegnemen van belemmeringen en liever nog het voorkomen daarvan (preventie) door een positief schoolklimaat te ondersteunen.

Jongerencoaching van Raster maakt, in opdracht van de school, de verbinding tussen jongeren, de buurt en school. Doordat Raster de jongeren goed kent weet ze hoe ze tussen de uiteenlopende kansen en uitdagingen van jongeren, leerkrachten en ouders verbindingen kan maken.

Wij werken daarbij vanuit het principe van de “beschermende factoren” voor jongeren (zie *Nederlands Jeugdinstuut: top 10 beschermende factoren jeugd*). Dat wat kinderen en jongeren nodig hebben om zich positief te ontwikkelen.

Top 10 beschermende factoren Jeugd

Externe factoren

■ Sociale binding

Emotionele band en commitment van het kind met zijn sociale relaties (gezin, vrienden, school, wijk) en andersom.

■ Kansen voor betrokkenheid

Kansen om concrete, betekenisvolle en gewaardeerde bijdrage te leveren aan de verbanden waar kinderen deel van uit maken.

■ Positief gedrag uitgedragen en nageleefd (prosociale normen)

Opgroeien in een omgeving waarin duidelijke normen en waarden voor positief gedrag worden uitgedragen en nageleefd.

■ Erkenning en waardering voor positief gedrag

Erkenning en waardering uit de sociale omgeving voor positief gedrag.

■ Steun van belangrijke volwassenen in de omgeving

Directe emotionele steun of rolmodelschap door volwassenen (anders dan de ouders)

■ Constructieve tijdsbesteding

De kans om deel te nemen aan creatieve activiteiten of jeugdprogramma's

Interne factoren

■ Competenties.

- *Sociale competenties*: Het scala aan vaardigheden om interpersoonlijke problemen op te lossen en het anticiperen op de gevolgen van eigen gedrag. En de steun van volwassenen om deze competenties te ontwikkelen

- *Emotionele competenties*: Het vermogen om gevoelens en emotionele reacties van zichzelf en anderen te kunnen identificeren en adequaat op te kunnen reageren

- *Gedragsmatige competenties*: Effectief gedrag: non verbaal, effectief reageren en in actie komen

■ **Cognitieve vaardigheden.** Logisch en analytisch denken, abstract redeneren. Specifieke vaardigheden zoals lees- en rekenvaardigheden.

■ **Schoolmotivatie.** Een combinatie van persoonlijke overtuiging, waarden en vaardigheden. Schoolmotivatie wordt beïnvloed door ouderbetrokkenheid en de normen en waarden in het sociale netwerk.

■ **Positieve identiteit.** Hoe jongeren zichzelf zien in relatie tot de toekomst, eigenwaarde en gevoel van persoonlijke effectiviteit.

Aanpak

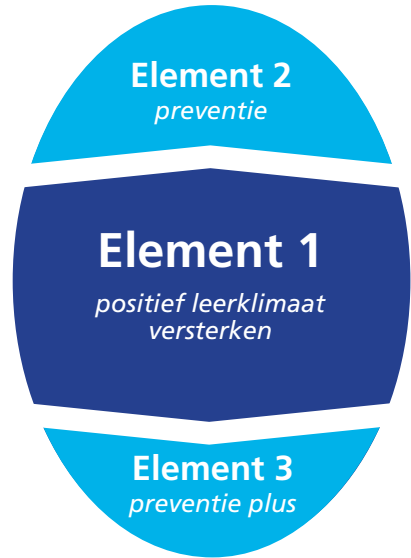
De Jongerencoaches Raster zijn, in opdracht van de school, aanwezig in de school, zoals zij ook gewend zijn aanwezig te zijn in een buurt. Zij zien wie er met wie omgaat, wat de sfeer en cultuur is van bepaalde jongerengroepen, hoe leerlingen in hun vel zitten en wat zij te horen krijgen van mensen in de school en daarbuiten.

Jongerencoaches luisteren niet alleen naar leerlingen (ook via sociale media) maar ook naar leerkrachten, ouders, zorgcoördinatoren, conciërges, zorgprofessionals, wijkteams of wijkbewoners. Zo krijgen *Jongerencoaches* een helder beeld wat er op school en in de wijk speelt. Ze hebben een belangrijke signaalfunctie en kunnen in een vroeg stadium acties ondernemen op individueel en groepsniveau (preventie). Soms is een kort gesprek al genoeg. Maar vooral zetten *Jongerencoaches*, in samenspraak met leerlingen en de school, allerlei activiteiten en programma's op voor kleine en grote groepen leerlingen. Waar mogelijk werken de *Jongerencoaches* samen met ervaringsdeskundigen en het eigen netwerk van jongeren.

Al deze activiteiten verbreden de horizon van leerlingen, zijn ontwikkelingsgericht en werken vanuit Code Z (respect, samenwerking, veiligheid en sportiviteit. Zie bijlage)

Inclusief pakket

Onze aanpak bevat drie elementen die samen een 'inclusief pakket' vormen: de verschillende elementen zijn met elkaar verbonden. In onze aanpak ligt de focus op het éérste element: het versterken, laten groeien, van een positief leerklimaat voor jongeren. We zetten in op de andere twee elementen ter ondersteuning van het eerste element. (Zie figuur)

Element 1

Positief leerklimaat versterken

Hierin gaan we uit van talenten van jongeren en welke inzichten ze meenemen naar school. We dragen bij aan een prettige leeromgeving en veilige omgang met elkaar. We kijken welke waarden en normen jongeren, ouders en professionals meenemen naar school en maken het mogelijk dat jongeren zélf onderzoeken wat 'normaal' is en wat niet. We staan in verbinding met de school, de ouders en de buurt en bevorderen positief gedrag van jongeren door positieve rolmodellen in hun eigen omgeving. We praten niet alleen, we ondernemen actie en laten jongeren mooie dingen ervaren. Niemand uitgezonderd.

We doen dit door:

1. Enquete sfeer & veiligheid
2. Naschoolse Activiteiten in school en de buurt
3. Pauze activiteiten
4. Activiteiten op sport- en speelvelden in de wijk
5. Introductie/kamp
6. Realiseren van een sociaal netwerk in de buurt

Element 2

Preventie

Hierin willen we in een vroeg stadium de behoeften, kansen en bedreigingen voor jongeren en de school samen in kaart brengen en vanuit de klas programma's inzetten die hen (en de school) versterken. We willen niet alleen problemen voorkomen vanuit bepaalde leerlingen (soms in relatie met anderen), maar ook een toename aan (zware) zorg- en hulpverleningstrajecten tegengaan. We zetten daarom in op talenten, sluiten aan bij kansen en vuurtjes en werken aan vergroten van sociaal netwerk. We onderzoeken met jongeren grensoverschrijdend gedrag en de consequenties ervan. We richten ons op zelfregie en verantwoordelijkheid en signaleren tijdig risico's die het leren en participeren van jongeren in de weg staan (zoals pesten). Sociale en burgerschapsvaardigheden nemen hierin een belangrijke plaats. Iedereen doet mee.

We doen dit door:

1. Girls Talk / Make a Move
2. Triple P
3. Rots en Water
4. Sexting
5. Wie ben ik / Sociale vaardigheden training
6. Maatjesprojecten
7. Huiswerkklas
8. Sociale Media programma
9. Cyberpesten
10. Klassentrajecten
11. SportMpower

Element 3

Preventie Plus

Hierbij richten wij ons op individuele jongeren in de context van de school en wijk, wanneer problemen zich al gemanifesteerd hebben, thuis, in de wijk of op school. Onze insteek hier is die van 'herstel' in relatie met anderen. We ondersteunen jongeren om hun leerhouding en werkambities te onderzoeken, te luisteren naar zichzelf en anderen, te leren gezonde relaties met elkaar aan te gaan, samen te werken en iets op te steken van fouten en conflicten. Hiermee willen we jongeren motiveren om te blijven leren en participeren op school en daarbuiten en willen we escalaties of structurele uitval voorkomen.

We doen dit door:

1. Leerlingbegeleiding multi-problem
2. ZAT (structureel of op afroep)
3. Verbinding netwerken rondom jongeren op school en in de wijk
4. Realiseren van een sociaal netwerk/vangnet in de wijk
5. Begeleiding leerlingen bij schooluitval/verzuim

Het resultaat

Leerlingen, ouders en leerkrachten voelen zich veilig op school en daarbuiten. Jongeren bezitten burgerschapsvaardigheden en hebben inzicht in hun eigen bijdrage aan de school en de samenleving. Het leerklimaat is verbeterd voor iedereen op school. Minder jongeren raken op achterstand, haken af, sluiten zich buiten of worden buitengesloten. Kansen en talenten in plaats van problemen bepalen de cultuur van de school en de buurt.

Voor meer informatie, neem contact op met
Jongerenwerk
0570 85 72 42
jongerenwerk@rastergroep.nl
Brinkgreverweg 3, Deventer

www.rastergroep.nl
uitgave januari 2017